

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 22.11.2022 VN/4677/2021

## Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 päivitys

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua lääkinnällisen kuntoutuksen luovutusperusteoppaan päivityksestä. Oppaan tavoitteena on yhtenäistää lääkinnälliseen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteita, selkeyttää ja yhtenäistää käytäntöjä ja apuvälinepalvelujen vastuujakoa sekä tukea apuvälinepalvelujen suunnittelua ja ohjata oikea-aikaisten apuvälinepalvelujen järjestämisessä.

### Taustakysymykset

#### Vastaajan taustaorganisaatio

- Kunta
- Sairaanhoidopiiri
- Muu sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- Ministeriö
- Valvontaviranomainen
- Muu valtion viranomainen**
- Vammaisjärjestö
- Työmarkkinajärjestö
- Muu järjestö
- Yksityinen palveluntuottaja
- Joku muu, mikä

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet oppaan päivittäminen jatkossa?

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteita on päivitetty nyt kolme kertaa noin kahden vuoden välein. Päivitystyön aikana tulee uusia pyyntöjä uusien apuvälineiden luovutusperusteista, koska teknologia kehittyy koko ajan varsin nopeasti.

Ovatko nykyiset luovutusperusteet olleet hyödyllisiä?

- kyllä, paljon**
- melko paljon
- melko vähän
- ei ollenkaan

Kenen tehtävänä pitäisi olla luovutusperusteiden päivittämisen koordinointi?

- Sosiaali- ja terveysministeriö**
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos
- Vastuutettu jollekin hyvinvointialueelle
- Joku muu, mikä?

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

Mitä muuta haluaisit sanoa apuvälineiden luovutusperusteiden päivittämisestä?

#### 1. Johdanto

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 2.1.1 Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden perusta

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 2.1.2 Vammaispalvelulain mukaiset palvelu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 2.1.3 Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

## 2.2 Apuvälinepalvelut eri asumismuodoissa

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

## 5. Apuvälineratkaisu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

## 6.1 Potilas- ja laiteturvallisuus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

## 6.2.1 Apuvälineen luovuttavan tahon vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

### 6.2.2 Apuvälineen käyttäjän vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

### 6.3 Apuvälineen huolto/korjaus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

### 6.4 Apuvälineiden kuljetus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

### 6.5 Kaksoiskappale

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

## 7. Oppaassa käytetyt käsitteet

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

04 27 09 Lihastimulaattorit, ei ortoosina käytettävät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

05 Välineet taitojen harjoittamiseksi

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

06 15 Toiminnalliset hermo-lihasstimulaattorit ja hybridiortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

06 30 09 Silmäripset ja kulmakarvat

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä
- Ei**
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

**Tekstistä ehdotetaan poistettavaksi vaatimus asiakkaan toimintakyvyn rajoitteesta seuraavalla tavalla: ”Välineet, jotka korvaavat silmäripset ja/tai kulmakarvat. Voidaan luovuttaa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä erityisin perustein, kun kulmakarvat puuttuvat sairauden vuoksi pysyvästi ja julkisen terveydenhuollon erikoislääkäri (esim. ihotautien erikoislääkäri) on arvioinut tarpeen. Palveluntuottajan vastuulla on käyttää kemikaalilainsäädännön mukaisia turvallisia tatuointiaineita. Katso tarkemmin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) sivuilta.”**

06 30 21 Silmäproteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

09 54 Sukupuolielämän apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

12 03 03 03 Kävelykepit, valkoiset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 12 23 Sähköpyörätuolit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 12 39 01 Opaskoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 22 03 Näkemisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

#### 22 03 03 Valonsuodattimet (absorptiolasit)

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

22 03 06 01 Silmälasilinssit, 22 03 06 02 Kehykset

22 03 06 01 Silmälasilinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

22 03 06 03 Piilolinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

22 03 09 Suurentavat lasit, linssit ja linssikokoonpanot

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

22 03 18 Suurennuslaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi



Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

22 06 27 Kuulon apuvälineiden lisävarusteet, 22 06 90 01 Pantakojeet, 22 18 24 Radiotaajuuslähetinjärjestelmät

22 06 27 Kuulon apuvälineiden lisävarusteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

22 12 21 Kannettavat pistekirjoituksen muistiinpanovälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

22 27 16 Muistin tukena toimivat apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

22 30 15 Lukutelineet ja kirjanpitimet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**
- Ei
- Ei kommentoitavaa

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

## 22 33 Tietokoneet ja päätelaitteet

Tietokone, tablet-tietokone tai älypuhelin voidaan luovuttaa yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella silloin, kun tavanomainen tietokone, tablet-tietokone tai älypuhelin ei riitä apuvälineohjelman tai sovelluksen käyttöön tai se on olennainen osa apuvälinekokonaisuutta. Käyttäjän omaan tietokoneeseen, tablet-tietokoneeseen tai älypuhelimeen voidaan luovuttaa apuvälineohjelmia ja erityisohjaimia luovutusperusteiden mukaisesti (22 36 tietokoneiden tiedonsyöttölaitteet, 22 39 tietokoneen tulostuslaitteet) silloin, kun käyttäjän oman tietokoneen käyttö tavanomaisin keinoin on kohtuuttoman vaikeaa tai apuvälineohjelmat tukevat henkilön itsenäistä suoriutumista tavanomaisissa toiminnoissa. Luovutus perustuu aina apuvälinealan asiantuntijan toteuttamaan arviointiin. Luovutuksen edellytyksenä on, että käyttäjä kykenee huolehtimaan apuvälineen käytöstä ja ylläpidosta. Mikäli käyttäjä ei itse tähän kykene, on hänen lähi-ihmisistään nimettävä henkilö, joka sitoutuu huolehtimaan apuvälineen toimivuudesta ja joka on tarvittaessa yhteydessä apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä
- Ei**
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

**Tekstistä esitetään poistettavaksi lause: ” Luovutuksen edellytyksenä on, että käyttäjä kykenee huolehtimaan apuvälineen käytöstä ja ylläpidosta. Mikäli käyttäjä ei itse tähän kykene, on hänen lähi-ihmisistään nimettävä henkilö, joka sitoutuu huolehtimaan apuvälineen toimivuudesta ja joka on tarvittaessa yhteydessä apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.” Yksilölliseen tarvearviointiin sisältyy jo arvio siitä, että kykeneekö asiakas käyttämään apuvälinettä tarkoituksenmukaisesti.**

## 90 01 02 Avustajakoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä
- Ei**
- Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Päivi Nurmi-Koikkalainen

16.12.2022

**Tekstiin ehdotetaan muutosta avustajakoiran esimerkkitehtävien järjestykseen seuraavalla tavalla: ”Koira avustaa päivittäin arjen eri toiminnoissa esimerkiksi tukemalla käyttäjää yksilöllisten tarpeiden mukaisesti liikkumisessa, tasapainon ylläpitämisessä, asennon vaihtamisessa tai vaatteiden riisumisessa”.**

LIITE 2 Lääkinnällisenä kuntoutuksena korvattavat silmälasit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

- Kyllä**  
 Ei  
 Ei kommentoitavaa

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Yleiset kommentit päivityksestä

Miten opasta tulisi kehittää jatkossa?

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Mika Salminen

**SIGNATURES****ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 11 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 11 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 11 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 11 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 11 sider før denne side

**Markku Petteri Tervahauta**

b35eef63-7dde-488b-ab64-1290d8211749 - 2022-12-15 16:57:58 UTC +02:00

BankID / MobileID - 77cc849a-fc20-4354-ac89-790598afd677 - FI

**MIKA OLAVI SALMINEN**

f9c2606f-cfda-4cfc-9075-14831abaadeb - 2022-12-16 09:49:38 UTC +02:00

BankID / MobileID - 0aa33fec-41a1-4904-b772-1ed7a1440b23 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende